

Luxemburg

Perusoikeudet - Luxemburg

Kansalliset tuomioistuimet

Perusoikeudet on vahvistettu kansainvälisissä sopimuksissa, kuten Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, ja Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksissa, mutta myös Luxemburgin perustuslaissa ja unionin lainsäädännön osalta Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.

Kyseisissä asiakirjoissa vahvistettuihin perusoikeuksiin voidaan vedota kaikissa kansallisissa tuomioistuimissa – niin rikos-, siviili-, kaupp- kuin hallintotuomioistuimissa.

On huomattava, että jokaisen perusoikeuksien loukkauksen johdosta voidaan määrätä seuraamuksia kansallisten tuomioistuinten antamilla tuomioilla. Tällaisia tuomioita voivat antaa rikos- ja siviilituomioistuimet tai tapauksen mukaan kaupp- tai hallintotuomioistuimet.

<https://justice.public.lu/fr.html>

<http://www.justice.public.lu/fr/annuaire/index.html>

Oikeusasiamies (médiateur institutionnel)

Oikeusasiamies

Oikeusasiamies toimii Luxemburgin edustajainhuoneen (Chambre des députés) alaisuudessa eikä ota tehtäviään hoitaessaan vastaan ohjeita miltään muulta viranomaiselta.

Oikeusasiamiehen tehtävänä on käsitellä luonnollisten henkilöiden tai yksityisoikeudellisten oikeushenkilöiden omassa asiassa tekemiä kanteluja, jotka liittyvät valtion- ja kunnanvirastojen sekä valtion ja kuntien julkisten laitosten toimintaan. Tähän eivät kuitenkaan kuulu niiden teollinen, kaupallinen tai rahoitukseen liittyvä toiminta. Oikeusasiamiehen käsiteltäväksi voidaan saattaa kanteluja, jotka liittyvät ihmisoikeuksiin suoraan tai välillisesti.

Jokainen luonnollinen henkilö tai yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, joka omassa asiassa katsoo, että edellisessä kohdassa tarkoitettu viranomainen ei ole toiminut tehtävänsä edellyttämällä tavalla tai että se rikkoo voimassa olevia yleissopimuksia, lakeja ja asetuksia, voi pyytää, että kyseinen asia saatetaan oikeusasiamiehen tietoon, tekemällä kirjallisen kantelun tai esittämällä suullisen lausunnon oikeusasiamiehen sihteeristölle.

Ennen kantelun tekemistä on suoritettava tarvittavat hallinnolliset menettelyt elimissä, joita asia koskee.

Oikeusasiamiehelle tehty kantelu ei keskeytä valitusajan kulumista toimivaltaisissa tuomioistuimissa.

Oikeusasiamies ei voi osallistua asian käsittelyyn tuomioistuimessa eikä asettaa oikeuden päätöstä kyseenalaiseksi. Jos lainvoimaista tuomioistuimen ratkaisua ei ole pantu täytäntöön, oikeusasiamies voi kuitenkin määrätä kantelun kohteena olevan elimen toteuttamaan täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet oikeusasiamiehen asettaman määräajan kuluessa.

Kantelun on liityttävä konkreettiseen asiaan, joka koskee kantelijaa. Kantelu ei voi koskea viraston toimintaa yleisesti.

Jos kantelu vaikuttaa oikeusasiamiehestä perustellulta, hän ohjeistaa kantelijaa ja asianomaista yksikköä asiassa ja antaa näille suositukset, joiden hän katsoo edistävän sovinnollisen ratkaisun löytymistä arvioitavakseen saatetussa asiassa. Suosituksiin voi sisältyä erityisesti ehdotuksia, joiden tarkoituksena on parantaa kyseisen yksikön toimintaa.

Jos oikeusasiamies katsoo käsiteltäväkseen saatetun kantelun yhteydessä, että kantelun kohteena olevan päätöksen soveltaminen johtaa epäoikeudenmukaiseen lopputulokseen, hän voi antaa kyseiselle yksikölle sovellettavien lakien ja asetusten mukaisen suosituksen siitä, kuinka kantelijan tilanteeseen voidaan löytää kohtuullinen ratkaisu. Lisäksi hän voi ehdottaa päätöksen perustana oleviin lakeihin tai asetuksiin aiheelliseksi katsomiaan muutoksia.

Oikeusasiamiehen päätökseen, jonka mukaan kantelua ei ole syytä tutkia tarkemmin, ei voida hakea muutosta tuomioistuimessa.

Ombudsman

36, rue du Marché-aux-Herbes
L-1728 Luxembourg

Puhelin: (+352) 2627 0101

Faksi: (+352) 2627 0102

Verkkosivusto: <http://www.ombudsman.lu/>

Sähköposti: info@ombudsman.lu

Erikoistuneet ihmisoikeuselimet

Neuvoa-antava ihmisoikeuskomitea

Neuvoa-antava ihmisoikeuskomitea (Commission consultative des droits de l'Homme, CCDH) on hallituksen neuvoa-antava elin, jonka tehtävänä on ihmisoikeuksien edistäminen ja suojeleminen Luxemburgissa. Tätä varten se esittää hallitukselle Luxemburgin ihmisoikeustilanteeseen liittyviä laaja-alaisia kysymyksiä koskevia lausuntoja, tutkimuksia, kannanottoja ja suosituksia, jotka se laatii täysin itsenäisesti. Se kohdistaa lausunnoissaan hallituksen huomion toimenpiteisiin, jotka sen mielestä ovat omiaan suojelemaan ja edistämään ihmisoikeuksia. Pääministeri toimittaa ihmisoikeuskomitean lausunnot, tutkimukset, kannanotot ja suositukset edustajainhuoneelle.

Kyseessä on yksinomaan neuvoa-antava hallituksen elin, jolla ei ole päätösvaltaa.

Ihmisoikeuskomitealla ei ole toimivaltaa käsitellä yksittäistapauksia.

Sillä on seuraavat tehtävät:

- tarkastella vapaasti kaikkia toimivaltaansa kuuluvia kysymyksiä, jotka hallitus esittää sille tai jotka se valitsee itse joko jäsentensä tai muun henkilön tai organisaation ehdotuksesta
- kuulla henkilöitä ja vastaanottaa tapauksen mukaan tietoja ja asiakirjoja, jotka ovat tarpeen sen toimivaltaan kuuluvien asioiden arvioimiseksi
- saattaa lausuntonsa ja suosituksensa julkisuuteen esittämällä asiansa suurelle yleisölle joko suoraan tai tiedotusvälineiden välityksellä
- olla yhteydessä muihin viranomaisiin ja tuomioistuimiin, joiden tavoitteena on ihmisoikeuksien edistäminen ja suojeleminen.

Commission consultative des droits de l'Homme

71–73, rue Adolphe Fischer
L-1520 Luxembourg

Puhelin: (+352) 2620 2852

Faksi: (+352) 2620 2855

Verkkosivusto: <https://ccdh.public.lu/>

Sähköposti: info@ccdh.public.lu

Luxemburgin lapsen oikeuksien komitea

Lapsen oikeuksien komitean (Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand, ORK) jäsenet hoitavat tehtäviään täysin puolueettomasti ja itsenäisesti.

Komitealla on erityisesti seuraavat tehtävät:

- arvioida lapsen oikeuksien suojelemiseksi ja edistämiseksi käyttöön otettuja järjestelyjä, jotta se voi tarvittaessa suositella tarpeellisia mukautuksia toimivaltaisille elimille
- antaa lausuntoja lapsen oikeuksia koskevista laeista, asetuksista ja hankkeista
- antaa tietoja lasten tilanteesta ja valvoa lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen soveltamista esittäen hallitukselle ja edustajainhuoneelle vuosikertomus lapsen oikeuksien tilanteesta ja omasta toiminnastaan
- edistää lasten ilmaisunvapauden kehitystä ja lasten aktiivista osallisuutta heitä itseään koskevissa asioissa
- tarkastella tilanteita, joissa lapsen oikeuksia ei kunnioiteta, ja antaa suosituksia asian korjaamiseksi

- ottaa vastaan lapsen oikeuksien loukkauksia koskevia tietoja ja valituksia ja tätä varten kuulla kaikkia niitä lapsia, jotka pyytävät tulla kuulluiksi, määrittämiensä menettelyjen mukaisesti
- antaa saamiensa tietojen ja valitusten perusteella tai yksittäistapausten osalta suosituksia tai neuvoja, joiden avulla lapsen oikeuksia ja etuja voidaan suojella paremmin.

Tietoja, jotka koskevat tehtävien hoidossa esiin tulevia tilanteita tai yksittäistapauksia, koskee salassapitovelvollisuus.

Salassapitovelvollisuus ei estä toimittamasta toimivaltaisille oikeusviranomaisille tietoja tilanteista, jotka voivat vahingoittaa lapsen etua.

Komitean jäsenet eivät tehtäviään hoitaessaan osallistu vireillä oleviin oikeudenkäynteihin.

Tehtäviään hoitaessaan komitean jäsenillä on sovellettavien lakien ja asetusten rajoissa oikeus päästä vapaasti kaikkiin sellaisten julkisten tai yksityisten organisaatioiden tiloihin, jotka tarjoavat lapsille tarkoitettua vastaanottopalvelua (majoituksella tai ilman), neuvontaa, tukea, ohjausta, koulutusta tai harrastustoimintaa.

Komitean jäsenillä on oikeus saada nähtäväkseen kaikki tarvittavat tiedot ja asiakirjat, lukuun ottamatta lääketieteellisten tietojen luottamuksellisuutta koskevan velvoitteen tai muun salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja tai asiakirjoja.

Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand (ORK)

2, rue Fort Wallis
L-2714 Luxembourg

Puhelin: (+352) 2612 3124

Faksi: (+352) 2612 3125

Verkkosivusto: <http://ork.lu/index.php/en/>

Tasa-arvokeskus

Tasa-arvokeskuksen (Centre pour l'égalité de traitement) tavoitteena on edistää, analysoida ja valvoa kaikkien henkilöiden tasa-arvoisen – rotuun, etniseen alkuperään, sukupuoleen, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen tai ikään perustuvasta – syrjinnästä vapaan kohtelun toteutumista. Se hoitaa tätä tehtäväänsä täysin itsenäisesti.

Keskuksella on erityisesti seuraavat tehtävät:

- julkaista kertomuksia, antaa lausuntoja ja suosituksia sekä suorittaa tutkimuksia kaikista edellä mainitun kaltaiseen syrjintään liittyvistä kysymyksistä
- tuottaa ja toimittaa kaikkia tehtävänsä kannalta hyödyllisiä tietoja ja asiakirjoja
- auttaa henkilöitä, jotka katsovat joutuneensa yhdenvertaisesta kohtelusta 28. marraskuuta 2006 annetun lain (*loi sur l'égalité de traitement*) 1 §:ssä tarkoitetun syrjinnän uhreiksi, tarjoamalla heille neuvontaa ja opastusta, jotta he saisivat tietoa henkilökohtaisista oikeuksistaan, lainsäädännöstä, oikeuskäytännöstä ja käytettävissään olevista oikeussuojakeinoista.

Tietoja, jotka koskevat tasa-arvokeskuksen jäsenten tehtäviensä hoidossa kohtaamia tilanteita tai yksittäistapauksia, koskee salassapitovelvollisuus. Salassapitovelvollisuus ei estä toimittamasta toimivaltaisille oikeusviranomaisille kaikkia sellaisia tietoja, jotka voivat olla osoituksena uhriin kohdistuvasta syrjinnästä sellaisena kuin se määritellään yhdenvertaisesta kohtelusta 28. marraskuuta 2006 annetun lain 1 §:ssä.

Keskuksen jäsenet eivät tehtäviään hoitaessaan osallistu vireillä oleviin oikeudenkäynteihin.

Keskuksen jäsenillä on oikeus saada nähtäväkseen kaikki tehtäviensä hoidossa tarvittavat tiedot tai asiakirjat, lukuun ottamatta lääketieteellisten tietojen luottamuksellisuutta koskevan velvoitteen tai muun salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja tai asiakirjoja.

Centre pour l'égalité de traitement

B.P. 2026
L-1020 Luxembourg

Puhelin: (+352) 2648 3033

Faksi: (+352) 2648 3873

Verkkosivusto: <http://cet.lu/fr/>

Sähköposti: info@cet.lu

Luxemburgin tietosuojaviranomainen

Tietosuojaviranomaisella (Commission nationale pour la protection des données) on julkisen laitoksen asema. Tietosuojaviranomainen hoitaa tehtäviään täysin itsenäisesti.

Se raportoi hallituksen jäsenille tehtäviensä suorittamisesta laatimalla vuosittain kirjallisen kertomuksen.

Tietosuojaviranomaisella on seuraavat tehtävät:

- arvioida käsiteltävien tietojen keruun ja käytön lainmukaisuutta ja tarkistaa kyseisten toimien lainmukaisuus sekä antaa tietojen käsittelijöille tietoa heidän velvollisuuksistaan
- varmistaa henkilöiden perusvapauksien ja oikeuksien, erityisesti yksityiselämän, kunnioittaminen ja tiedottaa yleisölle rekisteröityjen oikeuksista
- vastaanottaa ja käsitellä tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta koskevat valitukset ja lainmukaisuuden tarkistamista koskevat pyynnöt
- toimia hallituksen neuvonantajana joko sen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan kysymyksissä, jotka koskevat tietojenkäsittelytekniikoiden kehityksen seurauksia, joita tarkastellaan henkilöiden perusvapauksien ja oikeuksien kunnioittamisen näkökulmasta; tätä varten se voi teettää tutkimuksia ja kartoituksia tai hankkia asiantuntijalausuntoja.

Tietosuojaviranomaisen tehtävänä on myös varmistaa henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla 30. toukokuuta 2005 annetun muutetun lain säännösten ja kyseisen lain täytäntöönpanoasetusten soveltaminen.

Jokaisella on oikeus – joko itse tai asianajajansa tai kenen tahansa muun asianmukaisesti valtuutetun luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön välityksellä – pyytää tietosuojaviranomaista tarkistamaan tietojenkäsittelyn lainmukaisuus sen selvittämiseksi, onko hänen perusoikeuksiaan ja vapauksiaan kunnioitettu. Rekisteröidylle tiedotetaan hänen pyyntönsä perusteella toteutettavista jatkotoimista.

Jokaisella rekisteröidyllä on erityisesti oikeus pyytää tietosuojaviranomaista tarkistamaan henkilötietojensa käsittelyn lainmukaisuus, jos rekisteröidyn tiedonsaantioikeus on evätty tai sen käyttöä on rajoitettu.

Tietosuojaviranomainen saattaa tiedossaan olevat rikkomiset oikeusviranomaisten tietoon.

Commission nationale pour la protection des données

1, avenue du Rock'n'Roll
L-4361 Esch-sur-Alzette

Puhelin: (+352) 26 10 60 -1
Faksi: (+352) 26 10 60 - 29

Verkkosivusto: <https://cnpd.public.lu/fr/index.html>

Luxemburgin vastaanotto- ja kotouttamisvirasto

Luxemburgin vastaanotto- ja kotouttamisviraston (Office luxembourgeois de l'accueil et de l'intégration, OLAI) tehtävänä on organisoida äskettäin maahan saapuneiden ulkomaalaisten vastaanotto sekä helpottaa ulkomaalaisten kotouttamisprosessia toteuttamallaan ja koordinoimallaan vastaanotto- ja kotouttamispolitiikalla. Kyseiseen politiikkaan kuuluu olennaisena osana syrjinnän torjunta yhdessä kuntien ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa. Lisäksi kyseisen politiikan keskeisenä osana on järjestää sosiaaliapua sellaisille ulkomaalaisille henkilöille, jotka eivät ole oikeutettuja olemassa oleviin avustuksiin ja lisiin, ja kansainvälistä suojelua hakeville henkilöille.

Hoitaessaan tätä tehtävää OLAI tekee yhteistyötä eurooppalaisten ja kansainvälisten virastojen sekä ulkomaalaisten henkilöiden alkuperämaan virastojen kanssa.

OLAI:n tehtävänä on laatia yhteistyössä kotouttamista käsittelevän ministeriöiden välisen komitean kanssa luonnos kotouttamista ja syrjinnän torjuntaa koskevaksi monivuotiseksi kansalliseksi toimintasuunnitelmaksi. Luonnoksessa määritetään tärkeimmät strategiset suuntaviivat ja jo käynnistetyt sekä suunnitellut poliittiset toimenpiteet.

Ministeri jättää suunnitelmaluonnoksen hallituksen hyväksyttäväksi.

Hallitus esittää kokonaisstrategian ja määrittää kotouttamista ja syrjinnän torjuntaa koskevia kohdennettuja toimenpiteitä.

Office luxembourgeois de l'accueil et de l'intégration (OLAI)

7–9, avenue Victor Hugo
L-1750 Luxembourg

Puhelin: (+352) 2478 5700

Verkkosivusto: <http://www.olai.public.lu/fr/index.html>

Sähköposti: info@olai.public.lu

Oikeussuojan saatavuus

Lakiasioiden neuvontapalvelu

Lakiasioiden neuvontapalvelu (Service d'accueil et d'information juridique) on tuomioistuinten yhteyteen perustettu yksikkö, joka toimii valtionsyyttäjän alaisuudessa. Sen tehtävänä on antaa yksityishenkilöille yleisiä tietoja heidän oikeuksiensa laajuudesta ja heidän käytettävissään olevista oikeussuojakeinoista.

Lakiasioiden neuvontapalvelulla on seuraavat tehtävät:

- vastaanottaa yksityishenkilöitä ja ohjata heitä kääntymään toimivaltaisten viranomaisten puoleen antamalla heille tarvittavat tiedot ja tekniset välineet
- neuvoa yksityishenkilöitä yleisesti heidän oikeuksiensa laajuudesta esille tulleiden ongelmien kannalta sekä tältä osin käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista
- kuulla heitä heidän oikeuksiensa toteutumisessa esiintyneistä ongelmista ja ehdottaa keinoja niiden ehkäisemiseksi.

Lakiasioiden neuvontapalvelu antaa yksinomaan suullisia tietoja, eikä järjestä kirjallisia kuulemisia.

Service d'accueil et d'information juridique – Luxembourg

Cité judiciaire
Bâtiment BC
L-2080 Luxembourg

Puhelin: (+352) 22 18 46

Service d'accueil et d'information juridique – Diekirch

Justice de paix
Place Joseph Bech
L-9211 - Diekirch

Puh.: (+352) 80 23 15

Service d'accueil et d'information juridique – Esch sur Alzette

Justice de paix
Place Norbert Metz
L-4239 - Esch-sur-Alzette

Puhelin: (+352) 54 15 52

Oikeusapu

Oikeusapua voidaan myöntää oikeudenkäyntimenettelyjä, tuomioistuinten ulkopuolisia menettelyjä sekä hakemus- ja valitusmenettelyjä varten, ja sitä voivat hakea sekä kantaja että vastaaja. Oikeusapua voidaan myöntää vähävaraiselle, toisin sanoen henkilölle, jonka tulot eivät ylitä taatun vähimmäistoimeentulon (*revenu minimum garanti*) määrää. Vähävaraisuutta arvioidaan hakijan ja samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten tulojen ja omaisuuden perusteella.

Jos oikeusriita ei selvästikään täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tai jos se vaikuttaa perusteettomalta, kohtuuttomalta tai sisällöltään vähäpätöiseltä kustannuksiin nähden, hakija ei voi saada oikeusapua.

Oikeusapua ei myönnetä, jos kantajalla on mahdollisuus saada muualta korvaus kuluista, joiden kattamiseen hän hakee oikeusapua.

Oikeusavun saajalla on oikeus käyttää asianajajaa ja kaikkia muita viranomaisia, joiden apua hän tarvitsee asian valmistelussa, oikeudenkäynnissä tai tuomion täytäntöönpanossa.

Oikeusavun myöntämisestä päättää sen tuomiopiirin asianajajayhdistyksen puheenjohtaja tai hänen tähän tehtävään valtuuttamansa jäsen, jossa hakijan kotipaikka sijaitsee. Jos hakijalla ei ole kotipaikkaa, oikeusapupäätöksen tekee Luxemburgin asianajajayhdistyksen puheenjohtaja tai hänen valtuuttamansa hallituksen jäsen.

Vähävaraiset henkilöt voivat toimittaa hakemuksensa puheenjohtajalle joko henkilökohtaisesti tai kirjeitse.

Jos tutkintavankeudessa oleva henkilö katsoo olevansa oikeutettu oikeusapuun ja haluaa hakea sitä, hänelle tutkintavankeuden aikana osoitettu asianajaja välittää hakemuksen puheenjohtajalle.

Verkkosivusto: <http://barreau.lu/votre-avocat/assistance-judiciaire/presentation>

Luxemburgin tuomiopiiri:

Bâtonnier de l'Ordre des Avocats de Luxembourg

B.P. 361

L-2013 Luxembourg

45, Allée Scheffer, L-2520 Luxembourg

Diekirchin tuomiopiiri:

Bâtonnier de l'Ordre des Avocats de Diekirch

B.P. 68

L-9201 - Diekirch

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2018